

SLOVENE

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oglasila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 23 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma so ne-
 sprejemljiva. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Poljsko vprašanje v pruski
zhornici.

»Nova orientacija v poljskem vprašanju.«

Vsako leto je v pruski zbornici bilo govora o pruski naseljevalni politiki na poljski zemlji. Našim čitateljem je ta zadeva znana, kakor tudi razburjenje, ki ga je rodila prepoved rabe poljskega jezika v šolah in na shodih. V sedanjih svetovni vojski se Poljaki bijejo pod Nemčijo, Avstrijo in Rusijo. Razun v Avstriji, nikjer niso mogli biti zadovoljni. Takoj ob začetku vojske se je s posebno sliko, kjer sta ob strani Čenstohovske Matere Božje podobi cesarja Viljema in papeža Leona XIII., poljsko ljudstvo spomnilo, da je Leon XIII. Viljemu povedal, da so katoliški Poljaki zvesti državljan. Sedanja vojska je sijajno izpričala lojalnost nemških Poljakov. Pruska vlada je zato izjavila, da bo iz te lojalitete Poljakov izvajala primerne posledice. Obetal se je nov kurz. Predčasom je »Frankfurter Zeitung« poročala, da so poljski poslanci sklenili pri državnem proračunu glasovati proti vsem postavkam glede vzhodne Prusije.

Zadnji teden se je v zbornici res razpravljalo o teh zadevah, poljski zastopnik pa je samo izjavil, da se je sedaj izdalo že celih 1000 milijonov za nemško naseljevanje poljske zemlje, in da Poljaki ne zahtevajo ravno, da se naseljevalni zakon odpravi, pač pa, da se pri izbiri naseljenikov enako ozira na razne narodnosti in vere. Poljski član komisije je ostro kritikoval dosedanje prusko politiko v vzhodni marki in prosil vlado in stranke, ki so bile do sledje nositeljce te politike, da podajo izjavo, kakšno stališče nameravajo v bodoče zavzeti v poljski politiki.

Od konservativne strani se je povdarjalo, da sedaj ni mogoče preiti v podrobnosti poljskega vprašanja.

Centrumov član se je skliceval na dosedanje stališče njegove stranke nasproti pruski politiki in vzhodni marki, vendar je pa tudi on mnenja, da sedaj ni primeren čas za novo razvite tega poglavja. Izrazil je prepričanje, da bo vlada dežele slovesno obljubila glede »nove orientacije v poljskem vprašanju«.

Od nacionalnoliberalne strani se je ob splošni pozornosti podala približno naslednja izjava: Tudi nacionalno-liberalna stranka priznava, da se morajo iz zadržanja prebivalstva tekoma vojne, ko nastopi mir, izvajati posledice. Četudi se sedaj ne more spuščati v podrobnosti, treba vendar povdariti, da se morajo te posledice izva-

jati s stališča pravičnosti. Kostatirati pa treba, da narodni liberalci svoje dosedanje poljske politike niso smatrali za šovinistično zabavo, marveč za resno dolžnost, ki jim jo je nalagala vest in ki je bila z ozirom na zadržanje velikega dela poljskega prebivalstva utemeljena. Če kaže sedaj poljsko prebivalstvo drugačno obnašanje, bodi to hvaležno priznano. Taka izprememba v zadržanju pač ne bo ostala brez učinka, ko nastopi mir. Kakor na drugih poljih bodo narodni liberalci tudi v poljski politiki pripravljeni, da pod pogojem, da se varuje nemški značaj pruske države in njegove trdne sestave, brez pridržka izvajajo posledice.

Poljedelski minister je izjavil, da se mora glede izvajanja Poljakov sklicevati edino-le na izjavo notranjega ministrstva o novih potrebah notranje politike, ki je obljubil »novo orientacijo« v notranji politiki po sklepu miru. Osebo pa v tem popolnoma soglašajo z narodno-liberalnim govornikom, da čimbolj brez pridržka se poljsko prebivalstvo postavi na stran pruske države, toliko bolj bo pri prizadetih činiteljih rastla misel, da bo mogoče s poljskim prebivalstvom priti do trajnega miru.

Socialnodemokratski zastopnik je izjavil, da se bo stranka nasproti poljski politiki tudi v bodoče držala svojega dosedanjega stališča.

Nato je bil proračun naseljeniške komisije v plenum sprejet brez debate.

Vojna in nalezljive bolezni v Srbiji.

Znano je jo svetu, da razsaja po Srbiji, posebno med ujetniki in ranjenci, huda nalezljiva bolezen — pegasti legar. Na tej bolezni jih umira stotine na dan. Tudi že marsikateri slovenski ujetnik — med njimi dr. Janko Srnc iz Celja — je postal žrtev te bolezni. Srbske »Radničke« (delavske) novine pišejo o legarju razsajajočem po Srbiji tako-le:

»Kar je veliko strašnejše od brzostrelnega topa, to je legar. Kar je še večji sovražnik od pravega na bojnem polju, to je nalezljivost. Obstoje še večje bitke, kakor so bile one pri Cerju, Krupanju in pri Ljču, to je vojna v bolnišnicah po mestih: Niš, Valjevo, Skoplje, Štip, Prilep in drugod. In tako pride, da je danes nevarnejše biti človeku predmet ljubezni naše domoljubne vlasti, kakor pa predmet sovraštva avstrijskega generalnega štaba. — Danes so v ozadju te grozne bolezni tisti, kateri so v okopih, a pred najstrašnejšim sovražnikom (pegastim legarjem) stoje tisti, kateri so sicer za hrbtom armade.«

Torej strah pred zunanjim sovražnikom pri Srbih ni nikakor tako velik, kakor pred notranjim — legarjem. K temu še pride pomanjkanje zdravnikov in zdravil ter udobnih prostorov za bolnice. Dokler je še zima, ne morejo se širiti epidemične bolezni v takem razmerju, kakor poletu. Ravno te dni je padlo precej snega na Balkanu. Vsakdo si želi, da bi še ne bilo tako kmalu konec zime. Letos je bilo tukaj v mestu precej toplo. A vremenski preroki vele: »Pust pred oknom, velika noč za pečjo.« Letos je tudi to znamenito — kar se sicer redko zgodi — da pade grško-iztočna velika noč na isti dan kakor katoliška. Kako ugodno in dobro bi bilo torej, ako bi se po želji sv. očeta sklenilo premirje na veliki petek, veliko soboto in veliko noč po vseh črtah, kjer se bijejo kristjani med seboj! Iz premirja pa naj bi kmalu postal trajen mir po vesoljnem svetu!

A. B.

»Tägliche Rundschau«, 6. marca, pri-
 naša brzojavko iz Zeneve:

»Današnji francoski listi potrjujejo, da ima obstrelejevanje Dardanel v prvi vrsti namen, vplivati na balkanske države. Francosko časopisje se peča pred vsem z držanjem Grške ter pravi: Sedaj, ko gro-mijo topovi pred Dardanelami, se morajo Balkanci vprašati, če je pametno še nadalje se vojske vzdrževati. Kakor kaže vpoklic kronskega sveta, ravna grška vlada precej odkrito, in za velik del grškega časopisja je stvar nedvomljiva. Grška mora stopiti na stran entente, da si ugotovi svojo narodno bodočnost. Predvsem razumljivo je, piše »Matin«, da hoče Grška, da se tudi njen glas čuje. Bodoče gospodarstvo nad Dardanelami je za narod trgovcev in brodarjev največje važnosti. Pri novi razdelitvi turškega carstva med zaveznike, bo Grkom dovoljeno oglasiti se za Milet in Eflez. Grška gleda dalje tudi na Smirno in na staro Jonijo, kjer čaka na stotisoče Grkov svojega odrešenja. Z jedno besedo, gre se za helenizem. Če se je do sledje Grška ustavljala udariti po Turčiji, se je to zgodilo z ozirom na dvomljivo držanje Bolgarije. Danes je položaj drugačen.

LISTEK.

V boju s sovražnikom in naravnimi
silami.

Slovenski podčastnik, ki se že od začetka mobilizacije bori na severnem bojišču in je bil že odlikovan s hrabrostno svetinjo, piše svoji sestri dne 19. februarja 1915:

Draga sestra! Kakor sem iz Tvoje karte posnel, me karaš, ker nič ne pišem, kako se tukaj imam. Tvojo željo v mali meri izpolnim. Hočem Ti dati mal obris mojega življenja v vojski; torej popolnoma kratko, sicer bi napisal celo knjigo.

Najbolj živo mi je v spominu 26. avgust. To je bila bitka, ne, to je bilo že mesarsko klanje v pravem pomenu besede. Ko pridemo na neko polje, dve uri od mesteca N., smo zapazili kozake. Pripravljeni smo bili, da jih sprejemo, a so takoj izginili. Takoj nato smo dobili topničarski ogenj. Jaz sem kmalu izgubil par mož. Nase takrat nisem mislil. Potem je prišlo povelje: »Naprej!« Krogle nas obsujejo kakor dež; sikanje, da je bilo joj. Kakor neumen skočim pokonci in zavpijem: »Fantje, naprej, to ni nič!« Komaj napravimo 30 korakov, že se skrči moj roj na 5 mož. Strojne puške so tudi prav pridno

delale. Mi streljamo kakor bi šlo za slavo. Ko se približamo sovragu že do 600 korakov (med največjim ognjem), nas sprejme Rus s kartečami; to je bilo grozno. Obstal sem z dvema možema, ki sta mi še ostala, v zadolbi ter čakal, kdaj se vsuje na nas svinčeni dež. A hvala Bogu, ostali smo živi in neranjeni. Truden boja si zapalim svačico ter nemeneč se za krogle, ki so padale na levo in desno, spred in zad, pušim dalje. Hotel sem jesti, a moja menažna skodela je proč. Odstreljena je bila tudi krušna torbica in vsa prevrtna, a meni ni bilo nič. Proti večeru se umaknemo nekoliko nazaj. To je bil pogled! Njiva je bila od granat tako prerita, kakor da bi jo bil kmet bolj površno preoral. Jame so bile tako velike, da bi v njih imelo prostora šest mož. Nazaj gredé izgubim še enega moža, tako da sva ostala samo še jaz in en mož, vsi drugi moji vojaki so ostali na bojišču. Bili smo se potem še dva dni.

Bil sem že v ruskem ujetništvu, a sem jim se popihal. Par dni za opisanimi boji smo imeli namreč povelje zasesti vas X. Nataknemo ostre nože na naše puške ter z bojnim krikom naskočimo vas. Jaz sem bil v svoji gorečnosti kmalu osamljen ter naenkrat obkoljen. Kaj sem hotel. Puško so mi izbili iz rok; bil sem ujetnik. Neki Rus mi je ponudil svačico ter mi jo prižgal. Pogovarjali smo se o družinskih razmerah in odkod da je kateri. Med tem

sem pa vedno študiral, kako bi jo popihal. Ponudila se mi je priložnost: zagrabim s kupa puško, pa hajd, kolikor sem mogel teči, proti bližnjemu gozdiču. Za menoj so prav pridno streljali, a Hvala Bogu, kljub mali razdalji me ni nobena svinčenka zadela.

Udeležil sem se potem vsakega boja, ki so trajali navadno po več dni; med temi sem izgubil zopet veliko mož, a sam ostal čudežno nepoškodovan. Kaj in kako da se mi je godilo, Ti sedaj ne morem opisati. Le nekatere boje Ti omenim. Da sem bil izpostavljen tudi vsem vremenskim razlikam, se razume. Ves premočen od dežja sem ležal na polju, travniku ali v gozdu in čakal, da me solnce posuši. Včasih sem moral dolgo nanj čakati. Torej z eno besedo: odkar sem tu, sem skoro vedno v bojnem plesu (od mobilizacije!) Ako nisem v dežju puškinih krogel, nas pa rusko topništvo obstreljuje, kar je še bolj neprijetno. Proti šrapnelom imamo protistrup, a proti granatam ga ni. Napravimo jame, globoke meter in pol, streho naredimo iz debelih vej, potem pridejo še smrekove veje po vrhu; ako je možno i listje ali slama, potem pa še za ped prsti. Tako napravljena sobica nas varuje proti šrapnelom in puškinim krogelam. Ako pade granata naravnost v sobo, potem je seveda vse izgubljeno. A k sreči so taki slučaji le redki. Včasih se nam tako trese kabinet, kakor da bi bil na kaki vrvi ter bi nas zi-

bal. Pa ni čuda; komaj zaslišimo zamolklo sikanje v zraku, že je tu občutek potresnega sunka; črn oblak se dviga v zraku in iz njega lete cele grude zemlje ter kosci granat. Granata je udarila kakih deset korakov od našega zakopa. To se časih ponavlja cel dan. Nikoli si človek ni svest življenja. Včasih si v takih zakopih napravimo prav lagodno. Nanosimo si slame ali listja ter imenitno ležimo. Naredimo tudi dolbino, ki naj služi za peč, kjer si pripravljamo kaj gorkega. Da smo polni dima ter se solzimo, to se razume; da nismo pravi kuharji, se takoj vidi; enemu manjka rokava, drugemu je suknja obžgana, tretjemu manjka zopet kaj drugega. A vedno nismo toliko srečni; največkrat moramo ležati pod mlilim nebom. Najbolj neprijetno je bilo pozimi. Tedaj sem pogrnul eno odejo po tleh, z drugo sem se pa odel. Vsake pol ure sem moral ostati ter tekati sem in tje, drugače bi že ne bil več tu in bi Ti ne opisoval svojih doživljanjev.

Omeniti Ti hočem mimogredé neko bitko, ki je trajala 25 dni. Zasedli smo neko na ravnem ležečo njivo. Bili smo v bližini kolodvora mesteca Y. Rus nas je seveda neljubo sprejel ter nas pridno obstreljeval. Bilo je nekaj žrtev, kar ni treba omenjati. Med hudim ognjem smo si napravili zakope. Ko se je storila noč, smo jih zboljšali. A smo na slabo naleteli. Voda je nastopila. V kotu izkopljemo obsežno jamo za zbiranje vo-

Grom topov pred Dardanelami čujejo tudi v Sofiji. Podobno piše tudi »Temps«: »Ni dvoma, da bode padla odločitev v Atenah na korist entente in tako se bo pospešila tudi odločitev drugih držav, ki stremijo za vzhodnim sredozemskim morjem.« »Echo de Pariz« pa pravi: »Samo ob sebi se razume, da se bodo pri končnem obračunu izjednačile simpatije zaveznikov z žrtvami iz z nevarnostmi, katerim se bodo podvrgli.«

× × ×

ITALIJA IN DARDANELSKO VPRAŠANJE.

Rim, 6. marca. Časopisje resno razmotriva, kaj da nastane, če bi padle Dardanele. Večji del časopisja sodi, da se je Rusija glede na dardanelsko vprašanje sporazumela z Anglijo in s Francijo. Italija si mora zagotoviti svoje stališče v Sredozemskem morju.

Nemški listi poročajo: »Giornale d'Italia« objavlja nov vojni članek, ki se peča z dardanelskim vprašanjem in z bodočim položajem v Sredozemskem morju. List izvaža: Italija ne more mirno gledati dogodke, ki se v Dardanelih pripravljajo. Očividno so se zavezniki med seboj že sporazumeli za slučaj, če premagajo Dardanele. Ta sporazum obstoja pač v tem, da bo imelo rusko brodogradništvo pot iz Črnega morja v Sredozemsko morje. To pa pomeni novo ravnotežje v Sredozemskem morju in obratno, kar mora Italija natanko prevdariti. Nespametno je misliti, da bi se mogla Italija še nadalje odtegniti učinkovanju svetovne vojske.

RUSIJA IN DARDANELE. — RUSI IN ZAVEZNIKI.

Petrograd, 6. marca. (Kor. urad.) »Birževija Vjedomosti« pišejo z ozirom na Greyev izjavo o Dardanelah: Greyev govor je napravil vtis, kakor da Grey namenoma ni hotel razumeti Sazonovih besed v dumi. V zvezi z Gorenkynovim govorom je Sazonov izjavil, da ima Rusija veliko zgodovinsko bodočnost na bregovih Črnega morja in na vratih Carigrada. Na ta način je ruska vlada pokazala po ustih poklicanega zastopnika svoj nezlomljiv sklep, da zagotovi Carigrad Rusiji. Ta-

ko je vsako drugačno razlaganje Sazonovih besed izključeno.

Petrogradski »Courir« pa izve od visokega diplomata, da je Rusija že pred vojsko vprašanje Dardanel že večkrat razpravljala s svojimi zavezniki in nikdar tajila ali zamolčala pomena, ki ga ima posest Carigrada za ruske življenjske interese. Angleška je vedno odgovorila, da ima popolno umevanje za te zahteve. List pravi: Iz več razlogov smo upravičeni misliti, da se bo po končani vojski usoda Dardanel rešila za nas ugodno.

RUSIJA GLEDE NA DARDANELSKO VPRAŠANJE NE MORE NAZAJ.

Petrograd, 7. marca. (Kor. u.) Tukajšnje časopisje izvaža: Rusija je glede na dardanelsko vprašanje jasno izrazila, kaj da hoče. Nazaj ne more več. Rusija pričakuje, da Anglija, kjer so med prebivalstvom razširjeni še čisto zastareli nazori o Dardanelah, tudi odkrije svoje karte in da poda jasne, obvezne izjave.

× × ×

TURSKA POROČILA O OBSTRELJEVANJU DARDANEL.

Carigrad, 6. marca. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Včeraj pozno zvečer je poskušalo sovražno brodogradništvo med hudim ognjem v okolici Seddibahar in Kumkale izkrcati svoje čete. Izpočetka smo sovražniku pustili, da je izpeljal to akcijo, nato smo pa napadli. 80 sovražnih vojakov, ki so se izkrcali pri Seddibaharu, je pobegnilo na svoje čolne in se umaknilo. Njihove izgube znašajo 20 mrtvih in ranjenih.

Na drugi strani smo pregnali 400 sovražnih vojakov, ki so se izkrcali pri Kumkale. Imeli so približno 80 mrtvih. Naše izgube znašajo pri obeh spopadih 6 mrtvih in 26 ranjenih.

Po včerajšnjem neuspehu se je sovražno brodogradništvo razdelilo v več oddelkov in obstreljevalo brez uspeha Dikili, Sarmaak in Avialik, odprta, neznatna pristanišča ob Egejskem morju.

Dva letalca, ki sta letela čez zaliv Saros, sta padla v morje z letalom vred ter izginila. Z ostalih bojišč ni nič posebnega poročati.

Carigrad, 6. marca. (Kor. urad.) Včeraj sta obstreljevali dve sovražnikovi oklopnici in ena križarka tri ure utrdbe Suyrun brez vsakega uspeha. Danes ob 8. uri zjutraj je pričela obstreljevati neka francoska bojna ladja in tri angleške bojne ladje, ki jim je sledilo pet iskalcev, min, zopet poldruho uro utrdbe pri Smyrni. Sedem krogel naših topov je zadelo tisto sovražnikovo oklopnico, ki je pričela prva streljati. Včeraj in danes smo izgubili 4 mrtve in 7 ranjencev. Včeraj in danes ni sovražnikovo brodogradništvo nič resnega podzelo. Potrjuje se, da so tisto sovražnikovo letalo, ki je padlo v morje, zadele naše krogle.

Carigrad, 8. marca. (Kor. u.) Glavni stan poroča: V splošnem položaju ni nobene važne izpremembe. Včeraj popoldne je 6 sovražnih oklopnih obstreljevalo naše baterije ob dardanelski ožini. Naše baterije so na ogenj uspešno odgovarjale.

Carigrad, 8. marca. (Kor. u.) Glavni stan poroča: Dodatna poročila o silnem obstreljevanju pravijo, da sta angleški la-

dji »Majestic« in »Irresissble« ojačili sovražno brodogradništvo. Ker so naše baterije poskušale neko francosko in neko angleško oklopnico, so se sovražne ladje popoldne ob 3. uri 15 minut umaknile in ustavile ogenj. Naše baterije pa niso prav nič trpele.

× × ×

OD 3000 STRELOV ZADENE 15.

Milan, 7. marca. Vojni poročevalec lista »Italia« poroča, da je zavezno brodogradništvo vsak dan okoli 3000 strelav, od katerih jih je pa samo 15 zadelo. Turške baterije niso več v fortih, ampak v drugih postojankah, zato jih pa niso mogli ničiti. Poročevalec ne veruje, da bi zavezniki mogli premagati Dardanele. Turki so na obeh straneh zbrali močne čete in tudi težko artiljerijo.

ANGLEŠKE GRANATE.

Carigrad, 6. marca. (Kor. ur.) Poseben dopisnik Wolffovega urada brzojavlja iz Dardanel: Granate dveh križaric, ki sta se neprestano vozili, so padale blizu vasi, v morje in v bližino turških baterij, a baterij niso zadele. Baterija je odgovarjala na ogenj in je trikrat angleški ladji zadela, ne da bi bila izgubila kakega moža. Danes so zato Angleži streljali iz še večje daljave.

BOJI PRI DARDANELAH V ANGLEŠKI LUČI.

Rotterdam, 6. marca. Angleška admiraliteta poroča, da je angleška bojna ladja »Dublin« poskušala opazovalno postajo na polotoku Gallipoli. Angleška križarica »Saphir« je obstreljevala turške čete na več točkah zaliva Adramity. Pri fortu B je porušeni 6 topov, tako da znaša skupno število od Angležev uničenih topov 40. Francoske ladje so obstreljevale Bulair in napravile pri Kavaku nekaj poškodb.

London, 4. marca. Admiraliteta poroča: Operacije so se nadaljevale v ponedeljek ob 11. Ladje »Triumph«, »Ozean« in »Albion« so zavozile v ožino, kjer so napadle utrdbo 8 in baterije na beli skali. Iz utrdbe so streljali s topovi in s havbicami. Letala so javila nove artiljerijske postojanke, v katerih pa ni bilo topov. Zapazila so tudi več min na morski gladini. Ponoči na ponedeljek so očistili ribiči min morje do poldruho miljo od rti Kephen. Izgubili so le šest ranjencev. Pri Bulairju so obstreljevale štiri francoske bojne ladje baterije in zveze. Ob prejšnjih operacijah je bilo uničenih 19 topov 15 do 27,5 cm kalibra in 11 topov pod 15 cm kalibrom.

TRI POSKODOVANE ANGLEŠKE LADJE V SOLUNU.

Berolin, 5. marca. »Tageblatt« poroča iz Carigrada: Lista »Tanin« in »Tasvir« i Efkiar« potrjujejo, da se, kakor poročajo svedoki, nahajajo v Solunu tri težko poskodovalne angleške bojne ladje. Lista protestirata proti kršenju nevtralnosti z grške strani, kajti sovražne bojne ladje bi smele ostati le 24 ur v pristanišču, ne pa, kakor te, cel teden.

PONESREČENA OKLOPNA KRIŽARKA »ADMIRAL CHARNER«.

Carigrad, 6. marca. Zanesljivo se poroča, da je pri Dedeagacu obšla francoska oklopna križarka »Admiral Charner«. Izlahka križarke ne morejo rešiti.

LEMNOS OPIRALIŠČE OPERACIJ PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 6. marca. »Tasvir-i-Efkiar« piše: Grška res ne more onemogočiti, ker se zavezniki na otok Lemnos opirajo, a čudno je, ker Grška niti ne protestira za to.

PIERRE LOTI SE UDELEŽUJE OBSTRELJEVANJA DARDANEL.

Milan, 4. marca. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza: Znano je, da je bil Pierre Loti doslej eden najzvestejših turških prijateljev, ki je zastopal njihovo stvar tako začasa libijske kakor balkanske vojne. Sedaj je prosil, da bi se smel kot izvrsten poznavalec krajev udeleževati pomorskih akcij proti Dardanelam. Njegovi prošnji so ugodili. Kakor znano, je bil Loti svojčas mornarični častnik ter je bil ob izbruhu vojne reaktiviran.

× × ×

OBSTRELJEVANJE MALOAZIJSKEGA OBREŽJA.

Carigrad, 5. marca. »Agence Telegraphique Milli« poroča: Neka angleška križarka s tremi dimniki se je pripeljala pred Dikeli, kjer je izstrelila 24 strelav.

× × ×

RUSKO BRODOVJE PLOVE PROTI BOSPORU.

Rim, 6. marca. »Giornale d'Italia« poroča, da so pri Burgasu videli rusko brodogradništvo, ki je vozilo proti Bosporu.

× × ×

FRANCOSKA POSLJE ČETE V SEVERNO AFRIKO.

Pariz, 8. marca. (Kor. ur.) Vojno ministrstvo poroča: Vsled položaja pri Dardanelah in da je za vsak slučaj pripravljena, je vlada sklenila poslati v severno Afriko ekspedicijski zbor. Čete morajo biti pripravljene na prvo znamenje na odhod, da jih odpošljejo na mesto, kjer bodo okoliščine zahtevale njih navzočnost.

de. Vsak dan dvakrat smo morali vodo odstranjevati. Slama pod menoj je začela gniti. A kaj se hoče, potrpi, saj ne bo trpelo celo večnost. Tam jih je veliko zbolelo in tudi umrlo. I jaz sem zbolel; a iz strahu, da me ne požene v bolnišnico, se nisem javil za bolnega. Maček se je zizal. Ozdravel sem, hvala Bogu, kmalu. Mimogredé omenim, da sem dal radi trganja dva zoba izdreti. — Ves čas ni bilo niti podnevi niti ponoči miru. Vedno enakolično pokanje in sičanje krogel. Meni se je že prav neumno zdelo. Tam je tudi Streškov Tone iz Starega trga zbolel. Od tistega časa ga nisem več videl. Izgubil sem skoro vse svoje znanke. Edino Štojev iz Podsmreke mi je ostal zvest. — Ko smo po dobrih 25. dneh z največjim veseljem zapustili naše grobove, smo se prav za »ta sladke« držali. Da je pri tem lasanju marsikateri tudi padel, je umevno; a nadomestilo smo vedno dobili iz naše Ljubljane.

Jesen smo imeli mokro: to je bilo strašansko. Blata smo imeli skoro do kolen. A to blato ni tako, kot pri nas; je kakor klej: komaj sem izpulil eno nogo, že se mi je druga pogreznila. To je bilo trpljenje. Skoro vedno sem bil moker do kože in perilo je začelo gniti na meni. Tako smo se prav pošteno bojevali s privlačnostjo zemlje ter smo hoteli biti mi zmagovalci. Seveda, vsakemu se to ni posrečilo. Eni so ostali v blatu, ker niso mogli naprej. A jaz sem jo rezal. V resnici, treniran sem, da malokateri tako, brez hvale. Nič mi ni škodovalo: niti blato, mokra postelja (na prostem!), niti mrzli dež, niti ruski svinčeni dež, niti ruska bodala, še manj pa šrapneli in granate. Saj veš;

Kopriva ne pozebe! — Nastopila je zima. Bal sem se je in veselil. Imeli smo vsaj suho, to je zmrzlo zemljo. Snega smo tudi obilo dobili. In sedaj, ko sem bil rešen enega zla — mokrote, sem prosil Boga, da bi ne bil ranjen. Bog me je uslišal. Krogle so zopet brenčale okrog mene kakor sitni brenclji poleti, a jaz nisem bil prizadet. Ker sedaj pozimi ni bilo tako lahko prodirati, smo imeli bolj čas, da smo delali zakope. Naredili smo kolikor mogoče dobro. Dobili smo tudi peči, katere nosimo zvesto seboj, kakor kake dragocenosti. Peči so železne, ložljive, jako praktične.

Omenim še 15. december, ki mi ostane v spominu. Do pazduhe sem meril vodo, in sicer dvakrat. Takrat nisem imel nobenega upanja več, da ostanem živ. Misli si: voda mrzla, velika in deroča, Rusi pa neumorno streljajo v vodo. A rešil sem se in otel še enemu praporščaku, ki je bil v istem položaju, življenje. Tri dni sem bil moker; šele tretji dan se mi je posrečilo, se popolnoma posušiti (veš, to je umetnost v tem času sušiti obleko na sebi!). Praznike sem imel slabe. Morali smo Ruso preganjati, ker je preveč okrog sebe grizel. Od praznikov naprej smo zopet z Rusi v vedni dotiki. Zopet ista pesem. Puške in topovi govore. Bog daj našemu orožju zmago! Rusi sedaj bolj slabo streljajo. V primeri s tem, kolikor pošljejo k nam granat in šrapnel, imajo zelo malo uspeha. —

Moram končati. Pošlji cigaret kot »vzorec brez vrednosti« ali kaj za prigrizniti. Vse se s hvaležnostjo sprejme.

Nebroj pozdravov in poljubov Ti pošlji Tvoj brat Francelj.

SPORAZUM MED SALANDRO IN GIO-LITTIJEM.

Turin, 8. marca. »Stampa« poroča, da se je med Salandro in Giolitijem dosegel popoln sporazum. To je povzročilo veliko zadovoljstvo, ker temu dejstvu pripisujejo največjo važnost.

× × ×

NEMŠKI PREMAG ZA ITALIJO.

Milan, 7. marca. V Italijo prihajajo številni vlaki iz Nemčije, ki vozijo premog.

Važni dogodki na Grškem.

GRŠKA IN DARDANELE.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Soluna, da se trojni sporazum prizadeva na vso moč, da spravi Grško v vojno proti Turčiji.

KAJ ZAHTEVA TROJNI SPORAZUM OD GRŠKE.

Milan, 6. marca. »Corr. della Sera« poroča iz Aten: Grška najbrže ne poseže posredno v vojsko, marveč dovolile, da smejo uporabljati tropsporazumne države grška pristanišča in da se združuje bolgarska armada.

GRŠKI KRONSKI SVET.

Italijanski listi poročajo, da je petkov kronski svet zahteval od načelnika generalnega štaba gotovih pojasnil. Govorilo se je večinoma o teh stvareh. Nato je v daljšem govoru ministrski predsednik Venizelos razložil bodočo vladno politiko. Kralj se je ministrom zahvalil. Vsebinska kronika sveta se ni objavila. — »Frankfurter Zeitung« pa vendar prinaša nekaj podrobnosti, ki so umljive same po sebi. Povod temu kronskemu svetu so bili dogodki v bližini Grške. Dardanele res niso daleč. Nadalje pa se poroča, da se je govorilo o notranjem položaju Grške, poslanik v Parizu je razložil stališče, ki ga ima trojni sporazum glede Balkana, Carigrada in Sredozemskega morja. In kar je glavno: kronski svet je sklenil važne sklepe le na podlagi poročila načelnika generalnega štaba. V Berlinu so z Grško nezadovoljni. V Berlin poročajo še to iz Aten: Senzacija vzbujajo izredno pogoste konference angleškega in francoskega poslanika pri Venizelosu. Obstreljevanje Dardanel je rodilo gotovo bojazen, ki jo sedaj poslanika razganjata. Sliši se, da zahteva Grška gotove garancije, da bo pripravljena za morebitni dejanski padec Dardanel. — Poslanika delata z obljubami. Zadnje vesti pravijo, da se je v zadnjem kronskem svetu šlo za to, ali naj Grška še ostane nevtralna ali naj začne vojsko.

SPRAVA GRŠKE VLADE Z GRŠKIM GENERALNIM ŠTABOM.

Berlin, 6. marca. »Times« poročajo: Načelnik grškega generalnega štaba je umaknil svojo prošnjo za odstop in se je spraval z ministrskim predsednikom Venizelosom.

DIJAŠKE MANIFESTACIJE V ATENAH.

Pariz, 7. marca. »Echo de Paris« poroča iz Aten: Dijaki so včeraj zvečer napravili manifestacijo v korist sporazuma. Korakali so po mestu in pred poslaništvom trosporazuma vprižarjali burne ovacije.

× × ×

VENIZELOS JE DEMISIONIRAL. KRALJ PROTI VLADNI POLITIKI.

Atene, 6. marca. (Kor. ur.) »Agence d'Athenes« poroča: V zbornici je ministrski predsednik izjavil, da je kabinet podal svojo demisijo, ker kralj ne odobrava vladne politike.

Tudi za Grke je Carigrad prava Ahilova peta, kjer so tudi oni najbolj občutljivi. V Carigradu je okoli 40.000 Grkov, v Mali Aziji po mestih in na obali jih je še dosti več. Francozi in Angleži sedaj obetajo Grkom maloazijsko obal, seveda proti temu, da Grška udari na Turčijo. Iz Pariza poročajo, da je grško ljudstvo pripravljeno za vse žrtve in naloga vlade je, da čustva in želje grškega naroda spravi v soglasje z trenutnim položajem. Bližnji dnevi nam bodo dali jasnost tudi o tem, kar je zelo verjetno: ali bo tudi Bolgarija udarila. Na Balkanu se požar širi, ne bo čudno, če bodo tudi Bolgari začeli gledati za svojo varnost.

GRŠKI KRALJ POZVAL ZAIMIA, NAJ SEŠTAVI NOVO VLADO.

Atene, 7. marca. (Kor. ur.) Kralj Konstantin je povabil k sebi Aleksandra Zaimia in ga pozval, naj sestavi novo vladno. Zaimia je prosil, naj se mu dovoli 24urni rok, da premisli, če more prevzeti stavljeno mu nalogo.

ZA GRŠKO SE NI PRIŠEL PRAVI TRENUTEK.

Turin, 8. marca. »Secolo« piše, da je hotel Venizelos dati na razpolago trosporazumu 100.000 mož. Kralj pa je bil mnenja, da še ni prišel pravi trenutek za nastop. Pridržati si hoče popolno svobodo glede odločitve. Grška pristanišča dajo na razpolago trosporazumu, ne da bi zaradi tega vznevoljili Berlin.

× × ×

GRŠKI ČASTNIKI SE MORAJO PRIGLASITI.

Genf, 6. marca. Grški častniki, tako aktivni kakor tudi rezervni, se morajo do 11. marca prijaviti grškemu generalnemu konzulatu v Genfu.

PREPREČENA ZAROTA PROTI GRŠKEMU KRALJU.

Atene, 6. marca. Zaprlj so nekega moža, ki je nameraval usmrtiti grškega kralja. Mož so poslali v norišnico. Splošno se sodi, da so zarotnika podkupile države trojnega sporazuma.

DR. STREIT GRŠKI POSLANIK V CARIGRADU.

Carigrad, 6. marca. (Kor. ur.) Porta je pritrdila, da se imenuje za grškega poslanika v Carigradu bivši grški zunanji minister dr. Streit.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Boji v Karpatih še trajajo. — V vzhodni Galiciji je mir.

Dunaj, 6. marca. Uradno se poroča: Posamezni napadi Rusov vzhodno od Pjotrka so se izjalovili v našem učinkopolnem artiljerijskem ognju. V splošnem se na tej fronti in v zahodni Galiciji ni nič posebnega pripetilo.

V Karpatih še trajajo boji za nekatere višinske postojanke. Vreme je zelo neugodno, razgled slab.

Na bojišču v jugovzhodni Galiciji je po dogodkih zadnjega časa začasno nastopil mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Boji na Rusko Poljskem. — Ponočni ruski napadi v Karpatih odbiti. — V jugovzhodni Galiciji je mir.

Dunaj, 7. marca. Uradno se poroča: Na nekaterih mestih na rusko-poljski fronti so bili včeraj v teku hudi boji, ki so se sementertja vršili v najbližjih razdaljah. Naša artiljerija je dobro merila in prisilila ruske oddelke, da so z znatnimi izgubami zapustili naprej potisnjene postojanke.

V Karpatih, kjer na raznih točkah še trajajo boji za ugodne višinske postojanke, smo ponočne napade Rusov povsod odbili ter ujeli 8 častnikov in 570 mož.

V jugovzhodni Galiciji traja mir. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.**Odbiti ruski napadi.**

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan: Ker je sedaj vojni plen, ki smo ga dobili na gozdnem ozemlju severozahodno od Grodna in okoli Avgustova, spravljen, ne da bi nas Rusi s silnimi protiodredbami mogli pri tem ovirati, so sedaj čete, ki so se tam uporabljale, na razpolago za druge operacije. Sicer ni pri Grodnu in Lomži nič posebnega.

Severovzhodno od Przasznysza smo s težkimi izgubami za sovražnika odbili ruski napad. Enako je bil odbit tudi ruski napad severozahodno od Plonska.

Južno od Visle ni nič poročati. Najvišje armadno vodstvo.

Boji pri Przasznyszu. — Nemci ujeli 3400 Rusov in zaplenili 16 strojnih pušk.

Berlin, 7. marca. Veliki glavni stan: Naše premikanje severozahodno od Grodna se vrši po načrtu. Odbili smo ruski ponočni napad na Mocarce severovzhodno od Lomže. Tudi zahodno od Przasznysza smo odbili močnejše ruske napade. Ujeli smo 3400 Rusov in zaplenili 16 strojnih pušk.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 7. marca. Generalni štab poroča z dne 3. marca, da na celi fronti ni bilo nobenega važnega spopada.

RIMSKI RUSKI ATAŠE O RUSKI VOJSKI.

Milan, 7. marca. Vojni poročevalec lista »Gazetta del Popolo« je imel razgovor z atašejem ruskega poslaništva v Rimu, z baronom Nikolajem Poggenpolom, ki je izjavil: »Rusija ni nikdar mislila na pohod proti Berlinu. Vpad v Nemčijo je vsled premočne organizacije v Nemčiji nemogoč. Trdna taktika Rusov je, da koncentrirajo boje na Poljskem. Varšave same Nemci ne bodo mogli nikdar zavzeti. Tudi danes Rusiji še ne primanjkuje vojnega materiala. Japonska je dala Rusiji 400 najtežjih topov. Sedaj ima Rusija na bojišču štiri milijone vojakov. Aprila jih postavi še 800.000 in ravno toliko avgusta. Cela Rusija je edina v tem, da vodi boj do končne zmage. Ena ruska armada se bo v najkrajšem času izkrcala pri Midiji, da prehitijo Angleži in Francoze pri njih prodiranju proti Carigradu.«

BOJI V KARPATIH.

Budimpešta, 7. marca. »A Nap« poroča iz Eperješa: V Karpatih je padlo toliko snega, da za nekaj dni ni misliti na kake operacije. Strelski jarki so polni snega, viharji tako silni, da ni mogoče bivati na prostem. Položaj je v splošnem neizpremenjen. Pri Giralozu in Felsövisközju je nastopil mir, prebivalstvo se vrača nazaj. Severno od Cisne smo ob cesti v Baligrod zavzete višine utrdili. V gornji dolini reke San so Rusi predstavili svoje postojanke na severni breg reke in se poizkušajo tam ustaliti. Zakopali so se in pričakujejo boljšega vremena.

BOJI V VZHODNI GALICIJI.

Dunaj, 8. marca. Vojni poročevalci brzojavljajo: Rusko posadko v severovzhodni Galiciji prevladuje čustvo negotovosti. Odrejene so že priprave za izpraznitev. Rusi skušajo z nasilnimi sredstvi pridobiti mlade može, da prostovoljno vstopijo v armado. Jugovzhodne gališke

operacije so vsled južnega vremena neugodne.

IZ JUŽNOVZHODNE GALICIJE.

»Nova Reforma« je priobčila pismo nekega Poljaka iz Jaremče južno od Delatyna ob železnici proti Stanislavovu. Pismo je bilo oddano 21. februarja in je skozi Ogrsko prišlo v Krakov. Rusi so prišli v Jaremče 18. septembra in so tam ostali z malimi presledki do 5. februarja. Sedaj že uradujejo avstrijske oblasti in že vozi železnica. Jaremče je vsled svoje krasne in zdrave lege znamenito zdravilišče z mnogimi vilami. Rusi so požgali več vil, druge so pa oropali. Videli smo celo vrsto vlakov, ki so uropane predmete vozili v Rusijo. Ob železnici proti Delatynu je žalostno. Železniške postaje v Delatynu in Tatarovu so požgane. V Delatynu je del mesta pogorel, celo saline so požgane.

IZ PRZEMYSLA.

Časopis »Ziemia Przemyska«, ki izhaja v Przemyslu z dovoljenjem poveljstva, je dne 6. decembra prinesel naslednji uvodni članek:

Z dnem 6. decembra smo srečno prestali prvi mesec drugega obleganja. To obleganje je bilo do zadnjih dni samo obkoljenje trdnjave brez naskokov in brez resnega obstreljevanja. Le od časa do časa je z naših fortov odmevalo grmenje topov v znamenje, da posadka čuje. Šele 1. decembra se je položaj pričel menjati. Prejšnja tišina se je umaknila ostremu obstreljevanju in bombardiranju z ruskih letal, a brez uspeha. Najbrže bodo Rusi to taktiko nadaljevali.

Sedaj je naša trdnjava kakor otok sredi bučnega ruskega morja, ki je zalilo celo vzhodno Galicijo in se pomaknilo še dalje na zahod. Toda dokler Rusi nimajo Przemysla, toliko časa ne morejo resno misliti, da bi mogli Galicijo obdržati v svoji posesti.

Dne 8. decembra piše isti list: Cel dan smo slišali grmenje topov, zlasti od Żuravica sem. Med tem časom pa je v nedeljo opoldne na trgu igrala vojaška godba, ki je gotovo preplašila ruske letalce, ker se ta dan ni niti eden prikazal.

Tudi na fortih igra godba s sodelovanjem prvovrstnih umetniških moči starega dedka (veliki top), kateremu sekundira sredi fortov in občinstva dobro znana Berta Moznarjeva. Kadar zapoje »dedek«, takrat Rusi preplašeni tiho sedijo, ko se pa oglasi Berta s svojim ogromnim gobcem, takrat pa Rusi zaplešejo kosaški ples, nekateri se valjajo po tleh, drugi pa frčijo visoko v zrak.

NAŠA ARTILJERIJA NAJBOLJŠA NA SVETU.

Neki visoki vojaški dostojanstvenik piše iz Karpatov: Zelo nas je pred tedni skrbelo, ker je primanjkovalo rezerve in topov. Zdaj jih je dovolj. Navdušeno opisuje delo naše artiljerije. »Šele po vojski se bo čitalo,« piše, »da je naša artiljerija najboljša na svetu.« Na sovražnikovi strani se vojskujejo tudi ruski mohamedanci. Ko so prišli blizu Avstrijcev, so se obrnili in streljali na Ruse.

RUSIFIKACIJA GALICIJE.

»Gazeta Warszawska« je dne 1. februarja objavila naslednji telegram ruske telegrafične agenture iz Petrograda: Tukaj se je izvršila slovesna otvoritev učiteljskih kurzov za Galicijane. Slovesnosti se je udeležilo več ministrov in prokurator »svete sinode«. Govorili so metropolit Vladimir, poslanec Ključev in voditelj prosvetnega ministrstva grof Ignatjev kot zastopnik rusko-gališkega društva. Govorniki so slavili združitev Galicije z Rusijo in z rusko kulturo. Gališki učitelji so navdušeno pritrdjevali in prosili, naj se carju sporočijo čustva njih vdanosti. Skupno je prišlo v Petrograd 90 galiških učiteljev in učiteljic, ki se bodo vrnili v Galicijo kot »avantgarda ruske kulture«.

PRESTOLONASLEDNIK ODPOTOVAL NA SEVERNO BOJIŠČE.

Dunaj, 6. marca. Nadvojvoda prestolonaslednik Karel Franc Jožef je 6. t. m. dopoldne odpotoval na severno bojišče.

DESNORUSKO KRILO V NEVARNOSTI.

Berlin, 6. marca. Major pl. Morath piše v »Tageblattu«: Več držav uravna svojo politiko po tem, kakor izpade vojska na vzhodu. Severno od črte Visla—Narev—Bobr se živahno prodira. Naše levo krilo je zapognjeno naprej in resno grozi črti Lomža—Ossowiec—Grodno. Ruse skrbi ozemlje Plock—Radzion, ker se boje, da prodor Nemci proti Novem Georgijevsku. Pričakuje se, da nas naši vojskovodji zopet presenetijo.

BITKA PRI GRODNU.

Milan, 5. marca. »Secolo« poroča iz Varšave: Bitka pri Grodnu se ljuto bje naprej. Nemci nadaljujejo svoje napade pri Osovjeu z avstrijskimi motorni-

mi baterijami. Spežni viharji otežujejo na bojišču vojskovanje. Reka Memel je zamrznjena. Nemci so zbrali velike sile, da prodro rusko bojno črto med Grodnom in Osovjeom. Pri Praszynszu nadaljujejo Rusi z napadi.

UČINKOVANJE 42 cm TOPOV PRI PRASZYNYSZU.

Petrograd, 7. marca. V poročilih o bojih pri Praszynszu se opozarja na učinkovanje 42 cm topov. Posamezne kroglice so napravile strašno škodo. Tam, kamor so padle na zemljo, so napravile več metrov široke in globoke luknje.

NA RUSKEM VPOKLICUJEJO LETNIK 1916.

Kodanjski listi poročajo iz Petrograda, da je s carskim ukazom vpoklican letnik 1916. Nabori se vrše od 15. do 28. aprila.

VOJNI DAVEK NA RUSKEM.

Petrograd, 7. marca. »Rječ« poroča: Državni svet je sklenil, da morajo za odpravo deficita iz leta 1915. plačevati skozi tri leta vsi, ki so bili oproščeni vojne službe, vojni davek.

RUSKO ČASOPISJE NE SME POROČATI O RUSKIH IZGUBAH.

Petrograd, 7. marca. (Kor. ur.) Višje poveljstvo petrogradskega vojaškega okraja prepoveduje poročati o ruskih izgubah. Časopisju groze, da je ustavijo, če še naprej objavlja napačna poročila.

PREISKAVE V MOSKVI.

Moskva, 7. marca. (Kor. ur.) V prostih družbe za organizacijo ljudske izobrazbe in zabave, kjer bivajo tudi zvezi kovinarjev in pekov, je policijska preiskala tajništvo pekovske zveze in 40 oseb, ki so se nahajale takrat v društvu, aretirala. Zaprtih je 9 oseb.

DRAGINJA V MOSKVI.

Moskva, 6. marca. (Kor. ur.) Mestna uprava se je posvetovala o podražanju kruha. Draginja povzroči med drugim vojni davek na razpošiljatve in pa nizek kurz rublja. Kmetje zadržujejo blago. Člani zemstva in činovniki v Poltavi so prosili vladno, naj se zaplenijo živila, ki jih potrebuje armada, ker tudi za visoko plačilo ne morejo nakupiti živil. Vse se je zelo podražilo tudi v gubernijah Kostrovo, Astrahan in Tambov.

× × ×

HINDENBURG NA ZAHODNEM BOJIŠČU?

Bern, 7. marca. Londonski list »Daily Express« piše, da so se Nemci močno ojačili in da bo Hindenburg najbrže prišel na zahodno bojišče. Iz tega poročila sledi, da se Angleži boje na zahodnem bojišču ofenzive pod vodstvom Hindenburga.

Italijo in Rumunijo snubijo Francozi.

Genf, 6. marca. Francija je pozvala Rumunijo in Italijo, naj ne pozabijo pridružiti se trojnemu sporazumu, ker sicer lahko ob zavzetju Carigrada ostanejo prazni rok.

Francoski načrti na Balkanu.

Iz Ženeve se poroča: Bivši francoski minister Cruppi je izjavil:

Srbija bo morala dati Bolgariji koncesije, do katerih ima ta pravico. Razočaran je, da za to v Srbiji ni nobenega umevanja. Srbi bodo zato dobili kos jadranske obale.

Turki so bili doslej hišniki Evrope ob Bosporu. To mastno mesto se jim bo zdaj vzelo.

Glavni cilj vojne pa je ustaviti nemško prodiranje proti vzhodu.

Bolgarske priprave.

Milan, 7. marca. »Sera« poroča, da je bolgarski major Tavtilov, prejšnji vojaški ataše na Dunaju, odšel v Rim z naročilom, da nakupi orožje in municijo za Bolgarijo. Govori se o 300.000 puškah. Italijanska vlada pa napravlja resne težkoče.

Bolgarija in Rusija.

Sofija, 7. marca. (Kor. urad.) Vodstvo Stambulove stranke objavlja v Volji: Ogorčeno se odklanjajo spletke rimskega dopisnika Novega Vremena. Načelnik stranke, Genadiev, ni nikdar izrazil, kar se mu očita. Stranka želi, naj bolgarsko ljudstvo živi v dobrih razmerah z vsemi velesilami, tudi z Rusijo, a bolgarsko ljudstvo mora ostati neodvisno in mora braniti svoje koristi.

Naročajte „Slovenca“.

Rumunija pred oblegovalnim slanjem.

Bukarešt, 6. marca. (Kor. ur.) Zasedanje parlamenta se podaljšalo do dne 11. marca. Vlado je parlament pooblastil, da sme proglasiti oblegovalno stanje.

Francozi proti Siriji.

Geni, 7. marca. Francoski ministrski svet se resno bavi z ekspedicijskim načrtom v Beirut. Ministrski predsednik Viviani se živahno peča z idejo sirske vojske.

Francosko zračno brodogojstvo.

Berlin, 6. marca. »Petit Journal« poroča: V Marseille se je pripeljal zračno brodogojstvo, ki odpotuje v Srbijo.

Črnogorski prestolonaslednik smrtno-varno bolan.

Berlin, 7. marca. (Kor. urad.) Wolff poroča iz Cetinja: Črnogorski prestolonaslednik je obolel. Ne upajo, da zopet ozdravi.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 6. marca. (Kor. ur.) Glavni stan obvešča: Na kavkaški bojni črti se ni nič izpremenilo. Dva angleška konjeniška polka, 1500 mož, z eno strojno puško in s topovi sta napadli pri Veseile južno od Corne naše prednje čete. Sovražnik se je moral po boju v neredu umakniti proti Schabie; na bojišču je pustil nad 200 ranjencev. Zaplenili smo eno strojno puško in poškodovali dva sovražnikova topa. Mi smo izgubili 2 mrtva in 15 ranjencev.

NA KAVKAŠKI FRONTI POLOŽAJ NEIZPREMENJEN.

Petrograd, 5. marca. Generalni štab kavkaške armade poroča: Dne 3. marca se na kavkaški fronti ni nič izpremenilo.

GENERAL ISMAIL HAKI PAŠA UMRL.

Iz Carigrada poročajo, da je došla z bojišča vest, da je na tifusu umrl general Ismail Haki paša. Ismail Haki paša je bil star šele 35 let in je bil moč velikih vojaških in političnih sposobnosti.

Zarota anarhistov v New-Yorku.

New York. O tem se še poroča: Pravi čudež je danes rešil stolnico sv. Patricija v New Yorku, da se ni porušila in spretnost policijskega agenta je odkrila zaroto družbe anarhistov, ki so nameravali umoriti najbogatejše Američane, med njimi Rockefellerja, Carnegieja in Vanderbilta. Agentu se je posrečilo zvedeti za načrt anarhistov na ta način, da je postal član njihove skrivne družbe. Tako je policiji agent znal, da je bil neki Frank Abarro izbran, da pože ne katedralo pri službi božji ob sedmih v zrak. Ko je hotel anarhist djati pod neko klop dve bombi in jih prižgati s smotko, so ga zagrabili preoblečeni policijski agentje. Abarro je bil že zanetil vžigalno vrvič, toda ustavili so ga še pravočasno. Na to so nad vse hitro prišli in zaprli več drugih anarhistov. Redarstvo je pričrčano, da se mu je posrečilo pravočasno preprečiti zaroto, ki bi bila New Yorku popolnoma z grozo. Glasom natančno pripravljenih načrtov so anarhisti nameravali, razstreliti bivališča vseh največjih bogatinov v New Yorku in v neredu, ki bi bil vsled tega nastal, s puškami oboroženi vdreti v banke ter jih oropati.

Amerika in svetovna vojska.

ANGLIJA ODKLONILA AMERISKE PREDLOGE.

London, 8. marca. Angleški kabinetni svet je odklonil ameriške predloge.

AMERIKA IN ANGLIJA.

Amsterdam, 6. marca. »Daily Telegraph« poroča iz Washingtona: Wilson odpotuje te dni osebno diplomatsko noto Greyu, v kateri vpraša, kako namerava Anglija preprečiti ves uvoz Nemčiji in

Avstro-Ogrski. Anglijo namerava pregovoriti, da dopusti uvoz netihotapskega blaga v Nemčijo pod pogojem, da nadzoruje razdelitev ameriške komisije.

AMERIKA ZA KITAJSKO.

Petrograd, 7. marca. (Kor. ur.) »Rječ« poroča: Amerikanski poslanik v Pekingu je izjavil, da ho Amerika odločno varovala nedotakljivost Kitajske.

AMERIKA KONCENTRIRA SVOJE BRODOVJE.

New York, 7. marca. »Unija« koncentrira svoje brodogojstvo v Tihem morju blizu Honolulu. V San Francisco bodo napravili postajo, Havajski otoki bodo pa služili za opiralnice brodogojstva.

AMERIKA NAMERAVA POSREDOVATI ZA MIR.

Berlin, 6. marca. »Tageszeitung« poroča iz Kodanija: Wilson je poslal v Evropo svoja pooblaščenca polkovnika Housse, ki obišče London, Pariz, Petrograd in Berlin, kjer naj ustvari razpoloženje, da prične posredovati Amerika za mir. Upajo, da Wilson zdaj več doseže, kolikor je dosegel meseca avgusta.

WILSON NE ZAPUSTI WASHINGTONA.

London, 7. marca. (Kor. ur.) »Reuter« poroča iz Washingtona 5. t. m.: Ob otvoritvi svetovne razstave v San Franciscu 20. t. m. zastopa predsednika Wilsona podpredsednik Marshall, ker noče Wilson zaradi položaja v Evropi zapustiti Washingtona.

NEMČIJA IN AMERIKA.

London, 7. marca. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča 5. t. m. iz Washingtona: Bryan in uradni krogi so zadovoljni, ker je nemški odgovor na ameriško noto zadovoljiv in ni sporazum izključen. Ne pričakuje se, da sprejme Anglija vse, kar predlaga Nemčija, a če sprejme le nekaj, se lahko pogajajo naprej in se morebiti sporazumejo.

AMERIKA IN IZVOZ OROŽJA.

Kodanj, 7. marca. Londonski list »Central News« poroča iz Washingtona, da je reprezentančna zbornica sklenila razširiti predsednikovo oblast, da prepreči kršenje nevtralitete Združenih držav. Predsednik lahko na podlagi tega zakona ukaže, da carinski uradniki pridržijo v ameriških pristaniščih ladje, o katerih se sumi, da vozijo vojni material vojskujočim se državam.

DRŽAVI JOWA IN WISCONSIN PROTI WILSONOVI POLITIKI.

Frankobrod, 7. marca. »Frank. Ztg.« poroča iz Frankobroda: Postavodajalni zbornici v Jowi in v Wisconsinu sta z veliko večino odklonili predlog o odobravanju Wilsonove zunanje politike.

Portugalska pred državno vojsko.

Madrid, 7. marca. Položaj na Portugalskem je zelo resn. Veliko Portugalcev je pobegnilo na Španjolsko, ker se boje, da izbruhne državljanska vojska. Vlada ni dopustila 5. t. m., da zboruje državni zbor, ki so ga sklicali demokratični poslanci in senatorji. Demokratije so se nato zbrali v okolici Lizbone, kjer so sklenili, da hočejo nadaljevati boj, da se obnovi civilna uprava, ker je bil predsednik Arrigu in vlada protipostavno imenovan.

PORTUGALSKI DEMOKRATI PROTI PREDSEDNIKU REPUBLIKE IN VLADI.

Lizbona, 6. marca. Demokratični poslanci so v seji, ki jo je vodil Manuel Monteros, sklenili izjavo, da predsednika in ministrov ne čuvajo več postave.

Nova republika na Portugalskem.

Madrid, 7. marca. Kor. urad.) Listi poročajo iz Badajosa: Portugalski demokrati so na svojem sestanku v Lamegu imenovali generala Corraera Barreto za predsednika republike »Severna Portugalska«.

Mohamedanska Irozveza.

Carigrad, 5. marca. Perzijski uleme in izobraženci so ustanovili zvezo, ki dela na to, da se ustanovi Irozveza, ki naj bi ji pripadala Turčija, Perzija in Afganistan.

Vpad Srbov v Albanijo.

Dunaj, 7. marca. »Südslav. Korrespondenz« poroča iz Soluna, da korakajo srbske čete v Albanijo, da prodoro do Jadranskega morja. V ta namen si izmišljajo poročila o vpadih Albancev na srbsko ozemlje. Skozi Skoplje so korakale velike srbske čete, ki so že prekorakale albansko mejo.

Rusija in Perzija.

Petrograd, 6. marca. (Kor. urad.) »Rusko Slovo« poroča 27. februarja iz Teherana: V Perziji se razširja zelo res-

no in nevarno gibanje proti velesilam trojnega sporazuma, ki je podpira vlada. Zahtevajo, naj odstopijo vsi evropski, osobito belgijski finančni kontrolorji, nadalje zahtevajo splošno brambno dolžnost in posojilo za preosnove. Salar ed Dauleh je vkorakal z močno armado v Perzijo.

Nad 190.000 ujetnikov meseca februarja.

Kolin, 7. marca. »Köln. Ztg.« piše: Meseca februarja so Nemci ujeli Francozom 50 častnikov in 5000 mož, Rusom 11 generalov, nekaj sto častnikov in 135.000 mož, Angležem 8 častnikov in 350 mož, torej skupno 190.000 mož. Avstrijci so v istem času ujeli okoli 50.000 Rusov. Topov je bilo zaplenjenih 365, strojnih pušk pa 425.

780.000 vojnih ujetnikov na Nemškem.

Berlin, 6. marca. (K. u.) Listi poročajo, da so se člani proračunske komisije poslanske zbornice, ki so si ogledali tabor vojnih ujetnikov v Döberitzu, prepričali, da je postopanje z vojnimi ujetniki urejeno na podlagi najstrožjega izvrševanja mednarodnih dogovorov. Poslanci so bili obveščeni, da je doslej v nemškem vojni-ujetniškem taboru interniranih vsega skupaj 780.000 mož.

Poljska posvetovanja.

Poznanj, 6. marca. »Dziennik Poniżski« poroča, da so se zadnji ponedeljek vršile v Berlinu posvetovanja poljske stranke, katerih so se udeležili vsi poljski pruski poslanci, kakor tudi skoro vsi poljski člani nemškega državnega zbora in gosposke zbornice, obilo bivših poljskih poslancev in pet poljskih poslancev avstrijskega državnega zbora. Posvetovali so se o sedanjem položaju poljskega naroda, vendar je bila sklenjena stroga tajnost. List izjavlja, da bo poljska stranka v tem izredno važnem času varovala poljske interese.

Velik ogrski mlin zgorel.

Bekecs-Csaba, 8. marca. (Kor. urad.) Tukajšnji mlin Bekecs - Csabaških Martin Rosenthalovih parnih mlinov akcijske družbe je danes zgorel.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 2. razreda z vojno dekoracijo je dobil generalni major Ignacij Schmidt pl. Fussina. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil štabni narednik 26. dom. p. Alojzij Popelar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili pri 26. dom. p. sledeči: Narednik Franc Laurič, Ivan Kribernegg, J. Nedok in Lovrenc Divjak. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili pri 26. dom. p. sledeči: Naredniki Franc Bedenik, Franc Tomše, Ciril Daksler, J. Krajnc, Karl Hasler, Karel Reschmann, četovodje Franc Ozimič, Franc Glazer, Ivan Dirnböck, Alojzij Mastnak, Anton Podvratnik, Josip Punčer, Bogomir Hauptmann, Karel Sahnhofer, Leopold Klug, Peter Wildoner, Friderik Krammer, Hubert Ivan; deseteriki Karel Berdnik, Martin Scheff, Andrej Cancak, Jakob Jesenek, Franc Klapper, Ivan Birnstingl, Karel Gotthard, Franc Tomšek, Matija Peitler, Ivan Neuhold, Anton Luršak, Ivan Dediček, Alojzij Strnad, Anton Težak, Matija Divjak, Josip Hackl; pešci Marko Veigs, Ivan Robier, Alojzij Sojglič, Josip Dölzer, Ivan Weber, Franc Novak, Ivan Gole, Adalbert Satzlik, Josip Hözele, Josip Resman, Ivan Slatinek, Maks Seneković, Ivan Klemenčič, Alojzij Arbeiter, Ivan Jeseniček, Ivan Polanič, Jurij Vodusek, Karel Brunner, Alojzij Kidrič, Martin Zöchtl, Alojzij Križan, Franc Topolnik, Iv. Vresk, Franc Breznik, Josip Schicker in Karel Jäger. — Srebrni zaslužni križec na hrabrostnem traku so dobili: nadlovce 20. lov. bat. Josip Cerkevnik in računski podčastnik Josip Slobodnik pri 7. lov. bat. in Franc Grič pri 47. pešpolku.

+ Za vojne kurata v rezervi je imenovan č. g. Jožef Vrečko (lavantinska škofija).

+ Cesar Viljem o Hrvatih. Iz Zagreba poročajo: Trije hrvatski topničarji pri motorni bateriji so prišli te dni iz Berlina v Zagreb in so nam pripovedovali sledeče: Cesar Viljem pogosto obiskuje ranjence in bolnike po bolnišnicah. Čim stopi v sobo, takoj vpraša: »Ist hier ein Kroat?« Ako se kateri oglasi, takoj stopi bliže k njemu, mu dá roko in reče: »Du bist ein Held, ich spreche dir meine Anerkennung!« ter mu stisne v roko 20 ali pa 30 mark. Zelo važno in laskavo za Hrvate.

+ Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« na Dunaju je na svojem zadnjem obnem zboru dne 23. februarja

1915 za 42. tečaj izvolilo sledeči odbor: predsednik cand. iur. Albin Stele; podpredsednik stud. med. vet. Vekoslav Rigler; blagajnik stud. med. Anton Scharwitz; tajnik stud. for. Henrik Rejic; I. knjižničar gdč. stud. phil. Malika Šimec; II. knjižničar stud. phil. Blaž Svetelj; gospodar stud. agr. Josip Rustja; zapisnikar stud. iur. Engelbert Besednjak; arhivar stud. med. Josip Berlot.

— Kaj pravi poslanec Radić. Vodja hrvatske kmečke stranke, poslanec Stepan Radić, je imel daljši pogovor s »Az Estovim« urednikom Arpadom Pasztorjem. Pasztor je pogovor priobčil in slikal Radića kot jugoslovanskega fanatika. Nato je Radić odgovoril v »Hrvatski«, kjer pravi, da Madžari vsakega banovinskega Hrvata, ki ima kaj narodne zavesti in se zavzema za narodno skupnost vseh Hrvatov, takoj proglase za jugoslovanskega fanatika, če ne celo panslavista. Kljub temu pa se vjemajo ogrski in hrvatski interesi. Dalmacija je tudi po nagodbi del Hrvatske in ravno tako Bosna.

— Poljaki na Kranjskem. »W. Kurjer Polski« (3. t. m.) prinaša dopis iz Kranja, v katerem se dopisnik S. K. zelo pritožuje zaradi stanovanja in hrane. Piše, da je mestna občina dala Poljakom slaba in temna stanovanja; lastniki stanovanj izkoriščajo begunce. Stanovanja so ves čas nezakurjena. Župana so prosili drv, a ta jih ni dal. Hrano dobivajo v ljudski kuhinji, a pravijo, da je zelo slaba. Gospodinja ljudske kuhinje jih je zelo zmerjala z »gališkimi berači«. Če se pritožujejo pri glavarstvu, dobijo odgovor, naj gredo k županstvu, tam zopet naj gredo k glavarstvu. Dopisnik prosi poljske poslance, naj posežejo vmes. Priobčujemo v informacijo. Značilno je, da so vsi poljski dopisi iz Kranja pisani vselej iz »Krainburga«.

— Stotnik generalnega štaba padel. »Az Est« poroča, da je stotnika generalnega štaba Uriela, ko je obiskal honvede, na neki stezi pri Byszoku zadela ruska granata in ga ubila.

— Špirit in kis se podražita. Državna zveza avstrijskih izdelovalcev likerjev, spirituozi in kisa je z ozirom na to, da je špiritov kartel tekom enega meseca dvakrat poskočil s ceno, in sicer pri finem špitu skupno za 15 K, pri špitu za izdelovanje kisa pa za 20 K, sklenila vnovič zvišati cene pri špitu za najmanj 10 vinarjev, pri kisu pa za 3 vinarje pri litru.

— Slovensko planinsko društvo si usoja vsled povabila c. in kr. urada za vojno preskrbo na Dunaju prositi svoje člane in prijatelje, da bi blagovolili odstopiti za opremo vojaštva svoje gorske čevlje — če tudi že nošene — in jih poslati ali osrednjemu odboru »Slovenskega planinskega društva« v Ljubljani, ali pa na naslov: »Sammelstelle des Kriegsfürsorgeamtes, Wien IX., Berggasse 16.«

— Po šestih mesecih se je mrtvi ogasil iz Rusije. V Dolu nad Mirmom pri Gorici je družina Boštjančičeva tudi dala svojega sina Jožefa cesarju. Takoj izpočetka je odšel v Galicijo, od koder pa se ni več ogasil. Stariši in sestre so bili v velikih skrbeh zanj. Tedaj pa so jim vrnivši se ranjenci povedali, da je Jožef Boštjančič mrtve. Videli so ga, ko je mrtev obležal. Vsi so ga objokovali. Vendar iskriča upanja jim je še ostala. »Morda vendar ni mrtev.« Brali so z velikim zanimanjem, kako se »mrtvi« oglašajo drug za drugim iz Rusije. Sestra je rekla: »Gotovo se bo tudi naš še ogasil.« In čakali so in pričakali resnično. Jožef Boštjančič se je ogasil iz ruskega ujetništva. In sedaj veseli naznanjajo to novico, ki naj bo v tolažbo tudi drugim, ki svoje drage pogrešajo že dalj časa.

— Italijansko-avstrijska pogodba o izgonu. Uradni list je publiciral te dni pogodbo, sklenjeno med Avstrijo in Italijo, o izmenjavi pridržanih in izgnanih ob italijanski meji, na podlagi odlokov interesovanih držav z dne 21. novembra 1914. Iz te posnemamo sledeče: Mesto dosedanje izmenjave izgnancev in pridržanih na meji avstrijsko-italijanski pri Korminu med Bračonom in Sv. Ivanom di Manzano se bo izmenjava sedaj izvrševala na neposredni postaji na železniškem mostu na hudourniku Idrija (Indrio), ki loči Avstrijo in Italijo, in sicer v posebnem kazniškem vozu in v zato preje določenih dneh. Prevoz iz Vidma v Kormin se bo izvršil po za to določenih formalitetah z italijanskim kazniškim vagonom, ki se priklopi vlaku št. 2760 pri odhodu iz Vidma v Kormin ob 12. uri 50 minut popoldne do Kormina. Tam se priklopi vlaku št. 1557 pri odhodu iz Kormina proti Vidmu ob 2. uri 45 m. popoldne istega dne. Določila o izgonu stopijo v veljavo dne 1. januarja 1915.

— Prijava kovinskih zalog se mora izvesti vsak mesec do 8. Zdaj se morajo prijaviti kovinske zaloge do stanju 28. februarja 1915.

— **Ruski begunci.** Iz ujetniškega tabora v Brucku ob Litvi sta ušla ruska podčastnika Ivan Supkov in Jakob Petrov ter seržent 8. ruskega ulanskega poika Filip Georgevič. Potujejo proti jugu.

— **Častite naročnike lista »Ave Marija«**, ki še niso plačali naročnine za leto 1914 in 1915, prosimo vljudno, da taisto poravnajo v najkrajšem času. — Rafaelova družba.

— **Kruh in kmečko ljudstvo.** Kmečko ljudstvo ni prav nič zadovoljno z vladno odredbo, da sme vsaka oseba porabiti le 240 gramov moke na dan. Kmetu je moka glavni živež. To ga živi. Meso je le za priboljšek — in še to samo včasih. Sedaj pa si mislite kmeta, ki bo vstal ob štirih zjutraj in delal cel dan pozno v noč — kako bo izhajal s še ne en četrt kilograma moke na dan? Če pa ne bo jedel, kako naj dela? Za mesto je to kaj drugega. Tu ljudje uživajo bolj mesno hrano in zato ne rabijo toliko moke, ko kmet! Meščan bo z 240 grami že izhajal — kmet pa ne! Vlada naj bi to tudi vpoštevala in nemudoma izpremenila svojo odločbo.

— **Kdaj morajo črnovojniki odrinuti v vojaško službo.** Čas za vstop leta 1915. odbranih črnovojniških obvezancev se je določil naslednje: I. Leta 1891. in 1895., dalje v letih 1878., 1879., 1880. in 1881. rojeni črnovojniški obvezanci, ki preje v avstro-ogrski monarhiji niso bili obvezani k vojaški službi in so si pridobili avstro-ogrsko državljanstvo šele po 31. decembru onega leta, ko so dopolnili starost 33 let in se brez prikrajšanja njihove črnovojniške dolžnosti niso imeli podvreči nobenemu naboru, imajo nastopiti vojaško službo 15. marca 1915. — II. Leta 1896. rojeni črnovojniški obvezanci nastopijo službo dne 15. aprila 1915.

— **Med pojedino umrl.** Dunajskega založnika muzikalij Alberta Gutmann je med pojedino zadela kap. Bil je takoj mrtev.

— **Ruski šrapnel ubil na Dunaju eno osebo in dve težko ranil.** V neki dunajski livarni kositarja je eksplodiral šrapnel, katerega je med drugimi kovinami prodal neki kleparski mojster iz Pottendorfa. Vsa okna delavnice so bila razbita. Od treh navzočih oseb je bila ena na mestu ubita, dve pa težko ranjeni. Šrapnel, najbrže ruski, je skoro gotovo prinesel kak vojak z bojišča.

— **Ruski štabni častnik prijet kot špijon.** Iz Miškolca se poroča: Med vojnjo je iz Miškolca v Szerencs je neki orožniški stražmojster pregledoval vse vozove osebnega vlaka in od vseh potnikov ter tudi od častnikov zahteval, da se izkažejo. Neki stotnik, ki se je peljal v spremstvu nekega huzarskega poročnika in topničarskega enoletnega prostovoljca v II. razredu, se ni hotel legitimirati. Ko orožniški stražmojster le ni hotel odnehati in je vedno strožje zahteval legitimacijo, je stotnik ukazal enoletnemu prostovoljcu, da orožnika ustrelji. Le-ta se je nato umaknil, na prihodnji postaji je pa izstopil, da obvesti kolodvorsko poveljstvo. Komaj je zapustil vlak, je že skočil z njega tudi stotnik in hotel pobeči. Toda vojaška straža ga je ujela in pri zaslišanju in preiskavi se je pokazalo, da je stotnik ruski štabni častnik, ki pa popolnoma obvladuje mažarščino. Pri njem so našli mnogo zemljevidov.

— **Premajhno pecivo ranjenecem.** Peku Francu Schober v Mariboru je prisodilo sodišče en teden strogega zaporja in 50 K globe, ker je dobavljal vojaškim bolnišnicam v Mariboru lažje pecivo, kakor je bilo dogovorjeno.

— **Zadušil se je v Trstu 56 letni krošnjar Jakob Planinc.** Vzrok: beda.

— **Pri konkurzu uradniškega »Wirtschaftsverbanda«** v Mariboru je močno udeležen tudi bivši predsednik davčni uradnik in občinski svetnik dr. Resner. — Pri razpuščenju okrajni bolniški blagajni mariborski pa je glavna ost obrnjena proti gostilničarju in občinskemu svetniku Matzhöldu.

Ljubljanske novice.

Ij Dr. Avgust Levičnik. V sredo dne 10. t. m. se bo čitala sv. maša zadušnica za rajnega dr. Levičnika v frančiškanski cerkvi (lavretanska kapelica) ob 7. uri zjutraj. Na znanje prijateljem, znancom in staremam.

Ij Pegasti legar v Ljubljani. Dne 15. februarja je došel iz Krka ribič Pavel Stralčič v Ljubljano, kamor je bil poklican v vojake; nastanjen je bil v bivši predilnici in tu dne 28. februarja zbolel na mrzlico. Ker je bil sumljiv nalezljive bolezni, sa ga oddali v izolirani paviljon garnizijske bolnišnice, kjer je dne 5. marca umrl. Že med boleznijo nastali izpuščaji na koži in drugih znaki, končno pa še izvid pri razteženju potrdili so sum, da je bolnik bil bolan za pegastem legarju; nalezil si je bolezen brčkone na poti čez Reko-Sušak. Glede njegovih tovarišev-vojakov v predilnici, ki so bili z njim v dotiki, izdale so se takoj najstrožje od-

redbe glede izolacije oziroma kontumace, ter se je izvedla temeljita razkužba. Lekarnar Ermano Benuški je prišel dne 1. marca iz Trsta v Ljubljano, da nastopi vojaško službo, pa je še isti dan zbolel na mrzlico in obležal v svoji sobi pri Slonu. Ko je še nastopil izpuščaj na koži, poklical je v soboto zdravnika, ki je bolezen spoznal kot pegasti legar. Takoj zvečer prepejal se je bolnik z infekcijskim vozom v izolirani paviljon garnizijske bolnišnice. Tudi vse osebe, ki so prišle v dotiko z bolnikom, so izolirane oziroma pod zdravniškim nadzorstvom in je najtemeljitejša desinfekcija sobe, postelje, perila in drugih predmetov izvršena.

— **Kako skrbje v Solnogradu za živila.** Na Solnograškem ne pridelajo skoraj nič žita; a mesto je nakupilo toliko žita, moke, krompirja, sočivja, sladkorja, kave, riža in drugih živil, da so brez skrbi osobito glede na moko do bodoče žetve. Mesto prodaja vsak teden trikrat blago pekem, trgovcem in konzumnim društvom, a tudi zasebnikom. Gospodinjje plačajo v srečnem Solnogradu za čisto pšenično moko 70 vinarjev za kilogram, za rženo moko pa 54 vin. Zasluga, da je mesto tako preskrbljeno z živilo, gre županu Ottu, ki je po poklicu dimnikarski mojster.

— **Odbor »Muzejskega društva za Krajsko«** se je konstituiral sledeče: ravnatelj dr. I. Mantuani, predsednik; ravnatelj V. Steska, podpredsednik; dr. N. Omersa, tajnik; prof. I. Breznik, blagajnik; dr. G. Sajovic, knjižničar; dr. I. Mal, arhivar; dež. sod. svetnik A. Bulovec, I. Gruđen, dr. J. Šleibinger, dr. J. Žmavc, odborniki; pregledovalca računov oficijal F. Podkrajšek in župnik Vrhovnik. Društveno glasilo »Carniola«. Urejujejo je dr. Gruđen, dr. Mantuani, dr. Sajovic. Članarina (obnem naročnina za »Carniole«) znaša 6 kron. Prva številka letošnje »Carniole« izide kontem tega meseca.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Odbiti francoski napadi.

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan: Angležem smo jugovzhodno od Yperna v protinapadu iztrgali en jarek.

Francozi so brezuspešno poizkušali, da bi nas pregnali iz postojank, katere smo osvojili na višini Loretto. Napadi so bili odbiti. 50 Francozov je ostalo v naših rokah.

V Champagni so Francozi dalje napadali pri Perthesu in Le Mesnilu. Vsi napadi so se izjalovili. Pri Perthesu smo ujeli 5 častnikov in 170 mož. V protinapadu smo iztrgali Francozom gozdiček severno od Perthesa in del jarka pri Le Mesnilu.

Brez uspeha so bili francoski napadalni poizkusi na naše postojanke pri Vauquoisu in Consenvoye, kakor tudi vzhodno od Badenvillerja in severovzhodno od Cellesa.

Najvišje armadno vodstvo.

Ponesrečeni francoski napadi. — Boji v Vogezih.

Berlin, 7. marca. Veliki glavni stan: Med rekama Sei in Somme so se bili splošno le artiljerijski boji. Prepričali so se novi sovražnikovi poizkusi, da prodro južno od Yperna. V Champagni so napredovale naše čete. Vzeli smo sovražnika nekaj jarkov in približno 60 ujetnikov. Neki francoski napad v strnjjenih vrstah proti naši postojanki severnovzhodno od Le Mesnila se je izjalovil v ognju naše pehote in artiljerije. Francoske izgube so bile zelo težke. Vzhodno od Badenvillerja so bili odbiti sovražnikovi napadi. V Vogezih še niso končani boji, ki so se uvedli včeraj zahodno od Münstra in severno od Sennheima.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 6. marca. Včerašnje francosko uradno poročilo se glasi: V Belgiji na pomorju je razrušila naša artiljerija sovražkov strelske järke. Severno od Arrasa pri Notre-Dame de Lorette je zavzel sovražnik neki naš prednji strelski jarek. Reims se je neprestano obstreljeval (na tri minute ena granata).

V Champagni se potrjuje, da so bili zelo siloviti nemški protinapadi na postojanke, ki smo jih Nemcem iztrgali severovzhodno od Le Mesnila. Udeležila sta se jih dva gardna polka, ki sta s skrajno vztrajnostjo napadla. Poizkus se je popolnoma izjalovil.

Boj za Reims.

Haag, 6. marca. »Echo de Paris« piše: Francozi so s svojimi krepkimi napadi v Champagni dosegli uspehe, o katerih ne moremo dvomiti; a vendar so Nemci obdržali svoje zelo ugodne postojanke okoli Reimsa. Ni mogoče misliti na to, da bi se mesto rešilo iz okrožja nemških topov. Nad 1000 hiš so porušile v mestu krogle topov.

Berlin, 5. marca. »Tägliche Rundschau« poroča: Vojni poročevalec lista »Daily News« opisuje trpljenje, ki ga je prestalo prebivalstvo v Reimsu in pripoveduje, da je bil nedavno temu shod beguncem iz tega mesta v Parizu. Od 110.000 prebivalcev jih je skoro 90.000 zbežalo v razne kraje Francije. Samo v Parizu je 15 tisoč beguncem iz Reimsa; desetina jih je prišla na shod. Za glasilo »Reims v Parizu« so se kar trgali. Prinašalo je slabe vesti. Zadnje ljuto bombardiranje v četrtek je povzročilo smrt devetim meščanom, mnogo pa jih je ranilo. Dne 16. in 17. februarja so nemški topovi merili na vse štiri mestne okraje. Obstreljevanje se je nadaljevalo z vso silo do 20. februarja. V strašni noči od 22. do 23. februarja je padlo v mesto 1500 projektilev, ki so povzročili na 11 krajih požare. To noč je bilo ubitih 20 meščanov. Takrat se je streljalo na cele, dotlej nepoškodovane okraje.

Berlin, 6. marca. »Petit Journal« poroča o zelo silovitem obstreljevanju zadnjih dni: Obstreljevanje 22. februarja je bilo najlutejše, ki so je rebili prebivalci, a niti primerjati se ne more z obstreljevanjem ponoči 3. marca. Mesto je bilo v pravem pomenu besede naravnost obsejano z zažigalnimi bombami, ki so zažgale več mestnih delov. Ni ceste, ne hiše, ki bi je ne bile poškodovale krogle in ne rodbine brez ranjenca. Nemci obmetavajo mesto eno, dve uri neprenehoma s krogli, tudi od jutra do večera in tudi skozi 24 ur. Gromenje topov in žvižganje krogel je strašno. Število ranjencev in mrtvih narašča vsak dan. Prebivalstvo je obupano.

Parada belgijskega kralja, ko so pokale bombe.

Berlin, 6. marca. Kralj Albert je s svojo soprogo ogledoval 72 novih stotnij, ko prileti pet nemških letal, iz katerih so metali bombe. Čete so korakale med obstreljevanjem v ravnih črtah, letala so med parado obstreljevali s strojnimi puškami. Drugi dan je bila zopet parada, ki jo nemška letala niso pozdravila z bombami.

Anglija zbira armado 3 milijonov mož.

Kolin, 5. marca. »Haagsche Courant« poroča: Z ozirom na izjavo angleške vlade, da se ustanavlja 3 milijone mož močna armada, se poroča, da pozivajo Angleže z lepaki, naj se izpopolni druga polovica milijona armade. Zdaj šteje angleška armada približno 600.000 mož.

Angleži odpošljejo en milijon vojakov na Francosko.

Rim, 6. marca. »Tribuna« poroča iz Londona: Do konca majnika prepeljejo novo angleško armado en milijon mož čez Kanal na Francosko.

Nove indijske čete namenjene v Evropo.

Frankobrod, 5. marca. Rimski potniki, ki so se pripeljali na parniku »Dandolo« iz Bombaya v Neapelj, poročajo, da je v Bombayu pripravljenih 60 francoskih in angleških transportnih parnikov, da prepeljejo 40.000 Indijcev v Evropo.

Novo prebiranje na Francoskem.

Pariz, 7. marca. (Kor. urad.) »Temps« poroča: Vojni minister je predlagal v četrtek zbornici, naj se vpokliče pod orožje letnik 1916. in da naj se za vpoklicanje letnika 1917. vse pripravi. Preberejo naj se nadalje vsi dozdaj še nepotrjeni moški letnikov 1913., 1914., 1915. in moške, ki jih v dobi od 18. avgusta do 31. decembra 1914 niso potrdili.

Žrtve zrakovplovstva.

Pariz, 7. marca. (Kor. ur.) Zadnja številka lista »Aerophile« objavlja 25 imen ponesrečenih letalcev. Ponesrečil je tudi Bailloud, sin generala Baillouda.

Francija podeli 20 letnim volilno pravico.

Pariz, 5. marca. »Temps« poroča: V senatu se je predlagalo, naj se podeli volilna pravica že z 20. letom (dozdaj 21 let) in vojakom vseh letnikov, ki so bili med vojsko vpoklicani pod orožje.

Fizika v boju proti podmorskim čolnom.

Curib, 6. marca. Dr. Soussuet priporoča v boju proti podmorskim čolnom slušalo, ki naj bi glede na razvijanje zvoka po vodi dognalo, kje da se nahajajo podmorski čolni.

Nova Turpinova iznajdba.

Curib, 7. marca. Iznajditelj meleturpin, Turpin, je predložil francoskemu vojnemu ministru dve novi razstrelilni snovi, ki naj bi povečali vojsko v strelskih jarkih.

Podmorski boji proti Angliji.

PONESREČENA FRANCOSKA KRIŽARKA.

Soifja, 6. marca. (Kor. urad.) »Cam-pagne« poroča: Neka francoska križarka je zavozila v dedenškem pristanišču na skalo. Dozdaj je še niso rešili.

ČASTNIKI IN MOSTVO POTOPLJENEGA NEMŠKEGA PODMORSKEGA ČOLNA »U 8« V DOVERU.

London, 7. marca. (Kor. ur.) »Times« poročajo: Častnike in vojaške nemškega podmorskega čolna »U 8« so izkrcali 5. marca v Doveru.

PROMET MED NEMČIJO IN ANGLIJO.

London, 7. marca. (Kor. ur.) Trgovski urad je v štirih slučajih dovolil, da se smejo uvajati predmeti, ki jih ni dobiti v Angliji.

POTOPLJEN NEMŠKI PODMORSKI ČOLN.

London, 7. marca. (Kor. ur.) Paroplovna družba Debester in Barraclough (Westhartepleepool) je brzojavila izdajatelju lista za čuvanje koristi ladjeplovstva, ki je razpisal nagrado tistemu, ki prvi potopi kak podmorski čoln, naj ustavi izplačilo nagrade kapitanu Bellu, ker je kapitan Wyatt parnika »Alston« naznanil, da je potopil 27. februarja v Kanalu nek nemški podmorski čoln.

FRANCOSKA VOJNA LADJA OBSTRELJEVALA NEMŠKI PODMORSKI ČOLN.

Berlin, 6. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Iz Pariza poročajo, da je neka francoska bojna ladja obstreljevala v Kanalu nek nemški podmorski čoln. Ni znano, če je bil čoln poškodovan.

DELOMA POTOPLJEN PARNIK.

Berlin, 5. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Hamburga: Iz Anglije poročajo, da se nahaja dve milji zahodno od Folkestone-Molo neki deloma potopljen parnik, ki je bil najbrže torpediran.

NA TORPEDOVKI POČIL KOTEL.

Pariz, 7. marca. (Kor. urad.) »Petit Journal« poroča iz Cherbourg: Na krovu neke torpedovke tipa Frambre je pri Bartfleuru počil kotel; 4 strojniki so težko poparjeni. Torpedovko so prepeljali v Cherbourg.

PARNIK »THERDIS« NI POTOPILO NEMŠKEGA PODVODNEGA ČOLNA.

Berlin, 6. marca. (Kor. urad.) Wolff poroča: Angleško časopisje piše, da je prejšnji norveški, *zdaj angleški parnik »Therdis« 28. februarja pri Beachy Headu potopil neki nemški podvodni čoln, ker je z vso silo zavozil vanj. Z merodajne strani smo obveščeni, da je 28. februarja neki parnik res poizkušal potopiti naš podvodni čoln, ki je bil pa le nekoliko poškodovan in se je vrnil v sicer dobrem stanju v naše pristanišče.

1600 rudarjev zasulih.

Genf, 5. marca. Vsled eksplozije je zasutih v rudniku Cabeza del Buly 1600 rudarjev.

Razna poročila.

NAPAD V BENGALIJI.

London, 7. marca. (Kor. ur.) Reuter poroča: Na javni cesti je bil ustreljen 5. t. m. šolski ravnatelj v Comillah, Bengalija. Kočijaž in sluga sta ranjena. Zapri so dva dijaka.

ANGLEŽI IN JAPONCI.

Petrograd, 5. marca. »Nowoje Wremja« poroča, da bodo Japonci angleške ladje le štirikrat na mesec pustili v Tsingtau.

OMEJITEV ŽGANJEPITJA NA ANGLEŠKEM.

London, 4. marca. »Daily Chronicle« poroča: Angleška vlada namerava ukazati, da bodo smeje biti odprte žganjarne le od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer.

Svetovna vojska. 9. sešitek tega zanimivega dela je ravnokar izšel in obsega nadaljne boje med Avstrijo in Srbijo, oziroma Črnogorom. S prihodnjim 10. sešitkom bodo prejeli naročniki obljubljeni zemljevid evropskih bojišč v slovenskem jeziku. Zemljevid presega po lepi izvršitvi in natančnosti vsa pričakovanja. Obilen trud, ki ga je imelo z zemljevidom založništvo in izdajateljstvo, je bogato poplačan. Neverjetno je, da je mogoče tako velikanško množino imen: mest, vasi, gora, vodá in drugih podrobnosti, kakor jih nudi Evropa, tako pregledno in jasno razvrstiti na omejenem prostoru. Cetudi je zemljevid zelo velik, in sicer: 1 m 15 cm širok in 86 cm visok, je vendar prostor za tako število imen omejen. Pri vsem tem sta pa ravno preglednost in natančnost prvi prednosti tega zemljevida, ki jih ima v toliki meri, kakor noben drug zemljevid Evrope. Ob robu ima specijalne zemljevide, posebno izven evropskih delov sveta, ki igrajo v današnji vojski kako vlogo. Za pregled svetovnega položaja je uvrščen tudi zemljevid celega sveta. Kjer se je zdelo potrebno, so se navedla poleg slovenskih tudi nemška imena. Za vsako za-

sebo in javno porabo bo ta zemljevid nudil najlepši pregled; zaradi velike oblike bo seveda najbolje služil na steni. Po znižani ceni, 1 K. je na razpolago ta zemljevid samo naročnikom »Svetovne vojske«. Kdor posamezno kupuje sešitke »Svetovne vojske«, se ne smatra naročnikom in mora zemljevid plačati po navadni ceni 2 K 40 vin., nalepljen na platno s palicami 6 K 50 v., zložljiv v žepno obliko 6 K. — Vsakemu pa je prosto, da se za prihodnje vpiše med naročnike in na ta način doseže znižano ceno za zemljevid, ki je razpisana samo za naročnike. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izjava.

Jaz podpisani Ivan Šteblaj, posestnik in gostilničar na Igu, prekličem in iskreno obžalujem, da sem v nepremišljenosti pripovedoval drugod slišane nesramne in lažnjive govorice o Ljudski posojilnici, dr. I. Šusteršiču in dr. Evg. Lampetu in se vsem trem iskreno zahvaljujem, da so mi odpustili sodnijsko kazen.

Ljubljana, 25. februarja 1915.

Ivan Šteblaj.

Tužnim srcem naznanjam v imenu svoje obitelji vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra

Marjetka Skodlar

danes v 8. letu starosti, po kratki in mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb bode 8. marca 1915. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta št. 25.

Ljubljana, 6. marca 1915.

Ivan Skodlar,
c. kr. orožniški okrajni stražmojster

Ivan Mešek,

c. kr. davčni asistent

Jvanka Mešek, roj. Gorjanc

poročena.

Kranj, v februarju 1915.

12 mrjascev

hešve pasme, starost 2 do 5 mesecev

kupi Vnovčevalnica za živino v Ljubljani, Dunajska cesta.

Mala kmetija

v bližini mesta se odda pod ugodnimi pogoji s 1. aprilom v najem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 477.

Zalosti potrta naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljene sin, oziroma brat, gospod

Fran Šinkovec

trgovski sotrudnik

vsled na bojišču v Karpatih dobljenih ran, v opazovalni bolnici v Bešterczabany na Ogrskem dne 4. t. m. izdihnil svoje mlado nadobudno življenje za čast domovine.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji farni cerkvi.

Idrija, dne 5. marca 1915.

505

Zalujoči ostali.

Novi favoritni album je razprodan

Nova pošiljatev na poštu.

M. Ranth,

Marijin trg 3.

504

Trezen

organist in cerkvenik

z dobrimi spričevall, ki ima tudi pravico za izvrševanje špecerijske trgovine, želi spremeniti službo. Nastopi lahko takoj. — Cen ene penudbe sprejema uprava lista pod št. 464.

KUČ

zdravniško priporočeno 10 kritvoro e vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 4-80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malaga, konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

2631

Josipina Tauber naznanja vsem znancem in prijateljem v svojem in v imenu svojih sorodnikov prežalostno vest, da je umrl njen iskreno ljubljene sin, gospod

Josip Tauber

enoletni prostovoljec c. kr. domobranskega polka št. 27 in stud. techn.

dne 7. marca 1915 v Brežah na Koroškem v 25. letu svoje starosti po kratki bolezni.

Tuplo predragega pokojnika se pokoplje v Brežah dne 8. marca 1915. Sv. maše zadušnice se opravijo v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

V Ljubljani, dne 8. marca 1915.

Namesto posebnega naznanila,

514

Dve gospodični

izurjene v šivanju, želita službo. Gresta tudi na deželo. Naslov pove uprava lista pod št. 500.

Službe išče mlada gospodična

ki je dopolnila 8. razred in I. tečaj trgovske šole v Trstu. Vešča strojepisja, stenografije, knjigovodstva in korespondence, dalje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, kakor tudi pisarniških del. Naslov pove uprava lista pod št. 512.

Sprejme se takoj dobra

prodajalka

z večletno prakso v mešano trgovino na Notranjskem. Prednost imajo take, ki znajo šivati. Naslov pove uprava lista pod šteč. 487. (Znamka !)

Brez posebnega obvestila.

Globoke žalosti potrta javlja Elza Suyer v lastnem in v imenu vseh družih sorodnikov, da je njena iskreno ljubljena mati, odnosno sestra, svakinja in teta, gospa

Gizela Suyer, roj. Seh,

višjega vojaškega intendanta vdova,

v sredo, dne 3. marca t. l. ob 1/4 na 7. uro zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 55. letu mirno v Gospodu zaspala.

Pozemeljski ostanki nepozabne rajnice so se v petek, dne 5. t. m. na Dunaju slovesno blagoslovili in se prepeljejo v Ljubljano, koder se bo vršil sprevod iz cerkve starega pokopališča pri sv. Krištofu v torek, dne 9. marca t. l. ob 3. uri popoldne na novo pokopališče pri sv. Križu.

Svete maše za dušo rajnice se bodo darovale v Ljubljani.

Dunaj-Ljubljana, dne 6. marca 1915.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

508

Tužnim srcem naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš iskreno ljubljene, predobri soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Franc Černe

posestnik in gostilničar

v nedeljo dne 7. marca t. l. ob 1. uri popoldne nenadoma za vedno zatisnil oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 9. marca t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Mostah pri Ljubljani šteč. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi sv. Petra.

Po trudapolnem življenju bodi mu zemljica lahka!

V Mostah pri Ljubljani, dne 8. marca 1915.

Marjeta Cerne, roj. Šetina,
soproga,

Franc,
sin.

Minka,
hči.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.